

Toimintakertomus 2008

Socom

Socom on sosiaalialan asiantuntijuuden keskittymä, joka muodostaa kehittämis- ja yhteistyöverkoston Kaakkois-Suomen kuntien, kuntayhtymien sekä alan koulutus- ja tutkimusyksiköiden, kolmannen sektorin ja alan yrittäjien kanssa.

Visio

Socomin visiona on olla Kaakkois-Suomen sosiaalisen hyvinvoinnin, innovatiivisen osaamisen ja kumppanuuden keskeinen kehittäjä sekä vahva alueellinen hyvinvointipoliittinen asiantuntija ja toimija.

SISÄLTÖ

1 YLEISTÄ	3
2 TEHTÄVÄT JA TOIMINNAN TAVOITTEET	3
3. KEHITTÄMISTYÖ	4
3.1 Varhaiskasvatus	4
3.2 Lastensuojelu	5
3.3 Aikuissosiaalityö	7
3.4 Mielensterveys- ja päihdetyö	7
3.5 Vammaistyö	9
3.6 Vanhustyö	10
3.7 Hyvinvointiteknologia	12
3.8 Hyvinvointialan yrittäjyys	13
4 SOSIAALIASIAMIESTOIMINTA	13
5 TUTKIMUS	14
6 KASTE-OHJELMA	14
7 KOULUTUS	15
8 VERKOSTOYHTEISTYÖ	15
9 HYVINVOINTIPOLIITTINEN VAIKUTTAMINEN	16
10 JULKAISU- JA TIEDOTUSTOIMINTA	16
11 HALLINTO	17
12 HENKILÖSTÖ	18
13 TALOUS	19

1 YLEISTÄ

Vuosi 2008 oli Socomin seitsemäs toimintavuosi. Vuosi oli työntäyteinen: Socomin koordinoimat varhaiskasvatuksen, lastensuojelun, vammaistyön ja vanhustyön kehittämissyksiköt toimivat vilkkaasti, sosiaalialan kehittämishankkeen aikana rahoituksen saaneita kehittämisshankkeita päättyi ja niiden tulokset siirtyivät kehittämissyksiköiden levitettäväksi ja juurrutettaviksi. Uusi KASTE –ohjelmakausi käynnistyi ja sosiaali- ja terveydenhuollon yhteisiä kehittämistoiminnan suunnitelmia valmisteltiin. Lisäksi Socom hallinnoi tai osallistui useisiin EU-hankkeisiin, järjesti seminaareja ja työkokouksia, julkaisi sähköisiä ja painettuja julkaisuja, verkostoi toimijoita ja verkotti aiempaa laajemmin myös kolmannen sektorin toimijoihin ja hyvinvointiyrittäjiin.

Vuotta 2008 leimasi myös valmistautuminen suuriin kunta- ja palvelurakenteen muutoksiin. Vuoden 2007 lopussa tehdyt päätökset Kouvolan seudun kuuden kunnan yhdistymisestä, Lappeenrannan ja Joutsenon kaupunkien liitoksesta ja vuoden 2008 alkupuolella tehty päätös Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystieteiden perustamisesta tulevat vaikuttamaan Socomin tehtäviin ja organisatoriseen asemaan. Vuoden 2008 aikana Socom käynnisti ja koordinoi KASTE -ohjelman valmistelua ja toimeenpanoa koko Kaakkois-Suomen yhteisenä sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämisen organisaationa.

Kuntien, oppilaitosten sekä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa tehtävä yhteistyö laajeni ja konkretisoitui Socomin ja kehittämissyksiköiden yhteistoiminnan ansiosta. Osaamiskeskus on luonut vakiintuneet yhteistyön rakenteet. Kehittämissyksiköt ovat toimineet laajasti alueen käytännön työntekijöiden osaamisen lisäämisessä, hyvien käytännön levittämisessä, sekä luoneet uusia toimintamalleja ja osallistuneet palvelurakenteiden muutosprosesseihin.

Socom kiittää kaikkia yhteistyökumppaneitaan hyvästä yhteistyöstä vuonna 2008 ja toivoo sen jatkuvan ja voimistuvan koko Kaakkois-Suomea hyödyttävällä tavalla.

2 TEHTÄVÄT JA TOIMINNAN TAVOITTEET

Sosiaalialan osaamiskeskusten tehtävät määritellään laissa sosiaalialan osaamiskeskustoiminnasta (1230/2001). Sen mukaan osaamiskeskuksen tehtävänä on turvata toimialueellaan

- sosiaalialalla tarvittavan asiantuntemuksen kehittyminen ja välittyminen
- peruspalvelujen kehittyminen sekä erityisosaamista vaativien erityispalvelujen ja asiantuntijapalvelujen kehittyminen ja välittyminen
- sosiaalialan perus-, jatko- ja täydennyskoulutuksen ja käytännön työn monipuolinen yhteys, sekä
- sosiaalialan tutkimus-, kokeilu- ja kehittämistoiminnan toteutuminen
- muiden osaamiskeskustoiminnan tavoitteita palvelevien tehtävien toteutuminen.

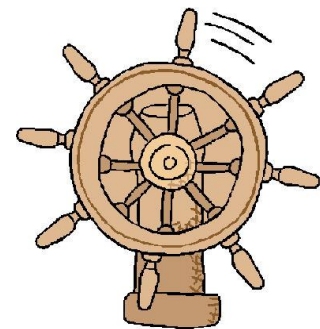
Socom on Kaakkois-Suomen sosiaalisen hyvinvoinnin, innovatiivisen osaamisen ja kumppanuuden keskeinen kehittäjä sekä vahva alueellinen hyvinvointipoliittinen asiantuntija ja toimija. Se palvelee omistajia ja muita yhteistyökumppaneita ja näiden kautta kaakkois-suomalaisien hyvinvointia.

3. KEHITTÄMISTYÖ

Socom osallistuu sosiaalialan tutkimus- ja kehittämistyöhön toimimalla asiantuntijana ja yhteistyökumppanina alan verkostoissa ja kokoamalla verkostoja, koordinoimalla hankkeita, osallistumalla ja toteuttamalla niitä itse. Seuraavassa esitellään Socomin vuoden 2008 toimintaa kehittämisalueittain ja kuvataan Socomin hallinnoimia tai koordinoimia kehittämissankkeita sekä tutkimus- ja kehittämistyötä, johon se osallistui vuonna 2008. Yksityiskohtaisempaa tietoa Socomista saa kotisivuiltamme www.socom.fi.

3.1 Varhaiskasvatus

Kaakkois-Suomen varhaiskasvatuksen kehittämissyksikkö Ruorin toiminta päättyi. Ruorissa oli mukana 18 alueen kuntaa. Kehittämissyksikkö toimi kuntien varhaiskasvatuksen tutkimus-, kehittämis- ja koulutustoiminnan koordinoijana. Hankkeen tuotoksena syntyi verkostoitunut toimintamalli, jossa keskeistä ovat tiimit. Tiimeissä eri kuntien varhaiskasvattajat kehittivät omaa työtään valittujen teemojen näkökulmasta. Tiimit nostivat esille hyviä käytäntöjä ja tarkastelivat niitä oman kunnan sisällä ja ylikunnallisesti sekä kehittivät uusia innovaatioita.

Ruorissa toteutettiin virtuaalinen yhteistyöfoorumi, joka toimi kehittämistyön dokumentoinnin välineenä sekä raporttien ja dokumenttien tietopankkina. Verkkoympäristön avulla voitiin hallita kokonaisuutta ja jäsentää kehittämistoimintaa. Verkkoympäristö toimi myös vuorovaikutuksen areenana, joka mahdollisti eri puolilla Kaakkois-Suomea olevien tiimiläisten keskustelun

Varhaiskasvatuksen kehittäminen jatkui myös Socomin hallinnoimassa PAAPU – lapsen parhaaksi – hankkeessa, jossa tuettiin Pohjois-Kymenlaakson kuntien varhaiskasvatuksen kehittämistä pienten lasten kehityksen riskitekijöiden varhaisessa tunnistamisessa.

Ruorin koordinoimaan varhaiskasvatustoiminnan alueelliseen kehittämistyöhön kuului myös Nuorten Palvelu ry:n EPM – varhaisen tuen toiminnalliset menetelmät -hanke (2005-2008). Se oli Raha-automaattiyhdistyksen rahoittama kokeilu, joka toimi Socomin varhaiskasvatuksen verkostoissa. EPM -hankkeessa kehitettiin varhaiskasvattajien ennaltaehkäisevää, lapsen kasvun ja kehityksen riskitekijöiden tunnistamisen työotetta mm. kasvatuskumppanuuskoulutusten avulla.

Varhaiskasvatuksen kehittämissyksikön työ jatkuu **osana moniammatillista lasten ja nuorten hyvinvoinnin kehittämisverkostoa**. Lisätietoa Socomin varhaiskasvatuksen kehittämistyöstä ja hankkeiden tuloksista ja tuotoksista saa osoitteesta www.socom.fi → varhaiskasvatus ja www.socom.fi → päättyneet hankkeet

3.2 Lastensuojelu

Lastensuojelun kehittämissyksikkö jatkoi toimintaansa. Vuosi 2008 oli kehittämissyksikön ensimmäinen kokonainen toimintavuosi. Kehittämissyksikkö –hankkeen tavoitteena on luoda pysyvä ja suunnitelmallinen lastensuojelun kehittämistoiminnan rakenne sekä pysyvät käytännöt Kaakkois-Suomeen.

Vuoden 2008 aikana **lastensuojelun suunnitelmien** laadinta eteni Etelä-Karjalan osalta tavoitteena seudullisen suunnitelman valmistuminen kevään 2009 aikana. Etelä-Kymenlaaksossa valmistellaan ensin kuntakohtaiset suunnitelmat ja niiden jälkeen seudullinen suunnitelma. Pohjois-Kymenlaakson osalla työskentely alkaa kevätkaudella 2009 uuden Kouvolan kaupungin alueella.

Seudulliset moniammatilliset asiantuntijaryhmät muotoutuivat ja aloittivat toimintansa sekä Kymenlaaksossa että Etelä-Karjalassa. Kuntiin muodostuneet kehittämissyryhmät jatkoivat toimintaansa ajankohtaisten tarpeiden mukaisesti.

Lastensuojelun kehittämissyksikkö ylläpiti **verkostopankkitoimintaa**, välitti tilauksia ja kokosi toimijoita säännöllisesti tapaamisiin. Työryhmät tuottivat esitteet verkostokonsultti- ja läheisneuvonpito -toiminnasta, jotka ovat saatavissa www.socom.fi → lastensuojelu → lastensuojelun kehittämissyksikkö → tietopankki → verkostopankki.

Kehittämissyksikölle tehtiin Socomin kotisivuille **uudet verkkosivut**, jotka palvelevat oppimisympäristönä sekä tiedon tuotannossa ja levittämisessä. Verkkosivuilta löytyvät opinäytepankki, tutkimus- ja kehittämisraportit, hyvät ja toimivat käytännöt sekä koulutustietoa lastensuojeluun liittyvistä koulutuksista. Tulevaisuudessa tavoitteena on, että verkkosivut toimivat kehittämissyryhmien työn alustana.

Kehittämissyksikkö teki alueen lasten ja perheiden kanssa työskenteleville **järjestöille ja yksityisille palvelujen tuottajille** kyselyn niiden toiminnasta. Yksityisille palvelutuottajille järjestettiin seminaari yksityisten palvelujen tuottajien valvonnasta yhteistyössä muiden kehittämissyksiköiden kanssa. **Oppilaitosten kanssa tehtävä yhteistyö** laajeni suunnitelmallisesti.

Lastensuojelun kehittämissyksikkö järjesti tai oli mukana seuraavien **koulutustilaisuuksien** suunnittelussa ja järjestämisessä:

- Lastensuojelulain soveltavan koulutuksen koulutuspäivät Lappeenrannassa 17.9. ja Kotkassa 18.9.2008
- Lastensuojelun suunnitelma – yhteinen tehtävä yli hallintorajojen -seminaari Lahdessa 6.6.2008
- Uuden lastensuojelulain soveltamisen haasteet – koulutus Helsingissä 13.11.2008

Lehtori Päivi Sinko Palmeniasta luennoi lastensuojelulain soveltamisesta 17.9.2008 Lappeenrannassa.

Kehittämisyksikkö teki monimuotoista **yhteistyötä muiden käynnissä olevien lastensuojeluhankkeiden kanssa**. Yhteistyön ensisijaisena tavoitteena on hankkeissa kerätyn tiedon ja luotujen käytäntöjen näkyväksi tekeminen ja levittäminen. Kehittämisyksikkö kokosi kaakkoissuomalaisen lastensuojeluhankkeiden työntekijöistä koostuvan asiantuntijaryhmä LAASTI:n. Se toimi lastensuojelun kehittämisen ammattilaisten foorumina, koordinoi hankkeiden toimintaa, jakoi käytännön hanketyössä tarvittavaa tietoa ja mahdollisti hanketyöntekijöiden keskinäisen vuorovaikutuksen.

Lastensuojelun jälkihuollon kehittämishankkeen toiminta päättyi keväällä 2008. Siinä olivat mukana Lappeenranta, Imatra, Joutseno ja Taipalsaari. Hankkeen päätavoitteena oli kehittää jälkihuoltoa nuorten tarpeista lähteväksi ja selkeyttää kuntien jälkihuoltotyötä lastensuojelun jälkihuoltopalveluiden saatavuuden ja laadun parantamiseksi. Hankkeessa kuvattiin ja analysoitiin kuntakohtaiset jälkihuoltotyön prosessit, joista työntekijöiden kanssa koostettiin yhteinen Lastensuojelun jälkihuoltotyön prosessimalli itsenäistyville nuorille. Jäsennelty ja suunnitelmallinen jälkihuollon palvelukokonaisuus on asiakkaille ja yhteistyökumppaneille selkeämpi ymmärtää ja edistää tarvittavien tukitoimenpiteiden järjestämistä ja niihin sitoutumista. Prosessimalli toimii asiakastyössä yhteistyökumppaneiden välisten rajapintojen selventämiseksi, työmenetelmien kokoajana ja apuna uuden työntekijän perehdyttämisessä. Hankkeen aikana alueelle perustettiin jälkihuoltotyöryhmä ja sen toiminnan jatkuminen on osa kuntien jälkihuoltotyön laadun kehittämistä.

Kouvolan seudun lastensuojelun kehittämishanke päättyi syksyllä 2008. Sen kokonaistavoitteena oli lastensuojelupalveluiden saatavuuden turvaaminen ja laadun parantaminen luomalla seudun kuntien, Kouvolan, Kuusankosken, Anjalankosken, Elimäen, Valkealan ja Jaalan, yhteinen lastensuojelun palvelurakenne, toimintamalli ja palvelustrategia. Hankkeessa laadittiin selvitys seudun kuntien lastensuojelupalvelujen nykytilasta. Sen pohjalta suunniteltiin lastensuojelun palvelurakenne ja toimintamalli, joka mahdollistaa laadukkaiden palvelujen järjestämisen sekä edistää ammattitaitoisen ja osaavan henkilöstön saatavuutta ja työssä pysyvyyttä.

Sosiaalityön osaamisen kartoituksen pohjalta tehtiin koulutussuunnitelma, jonka mukaisesti järjestettiin lastensuojelulakikoulutuksia sekä työmenetelmä-, alkuarviointi- ja lastensuojelun edunvalvonnan koulutukset. Lisäksi suunniteltiin ja toteutettiin avohuollon tukihenkilö- ja tukiperhetoiminnan palkkiojärjestelmän yhtenäistäminen ja seudulliset koulutukset.

Lastensuojelun kehittämisyksikkö teki yhteistyötä Kasvun Yhteisöjen **Sijaishuollon kehittämisyksikkö –hankkeen** (2007-2009) kanssa osallistumalla sijaishuollon kehittämistyöryhmän toimintaan sekä välittämällä työelämälle tietoa alaan liittyvistä opinnäytetöistä ja osallistumalla työelämän edustajille avoimien loppuseminaarien järjestämiseen.

Sahakoski –perhetukitoiminnan kehittäminen Haminassa -hankkeessa (2007-2009) ovat mukana Haminan kaupunki ja Miehikkälän ja Virolahden kunnat. Hankkeen tarkoituksena on nivoa sosiaalityön, perhetyön ja laitoshuollon palveluja lastensuojelun palvelukokonaisuudeksi ja sen päätavoitteena on suunnitella ja toteuttaa vanhemmuuden arviointi- ja perhekuntoutusjaksoja sekä lasten/nuorten elämäntilanteen arviointijaksoja perhetukikeskuksessa. Hankkeen työntekijä teki yhteistyötä kehittämisyksikön kanssa.

Kampa –hankkeen (2008-2009) tavoitteena on vahvistaa päihde- ja lastensuojelutyön yhteistyötä, luoda suunnitelmallinen työote päihde-ehdoisten lastensuojeluilmoitusten käsittelyyn sekä kehittää lastensuojelun ja päihdetyön yhteisiä seudullisia työmenetelmiä, luoda

nopea varhaisen puuttumisen malli ennen lastensuojelun ja päihdehuollon asiakkuutta sekä arvioida työmenetelmän vaikuttavuutta. Kampa-hanke on osa sosiaalialan osaamiskeskusten yhteistä päihdetyön kehittämishanketta, johon Socom osallistuu. Hankekokonaisuutta kuvataan tarkemmin kappaleessa 3.4 Mielensterveys- ja päihdetyö.

Lastensuojelun kehittämisyksikkö- hanke ja muut lastensuojelun valtionapuhankkeet päättyvät vuoden 2009 aikana, mutta lasten, nuorten ja perheiden palvelujen kehittämistyö jatkuu Kaakkois-Suomen lasten ja nuorten hyvinvoinnin kehittämisverkostona sekä uuden KASTE -hankerahoituksen saaneissa alueellisissa Etelä-Kymenlaakson, Kouvolan ja Etelä-Karjalan osapiloteissa ainakin vuoden 2011 loppuun. Kehittämisyksikkö osallistui Kaakkois-Suomen Lapsen ääni –osahanke valmisteluun.

Lastensuojelun kehittämistyöstä saa lisätietoja osoitteesta www.socom.fi → kehittämisaluet → lastensuojelu.

3.3 Aikuissosiaalityö

Sosiaalityötä kehitetään useilla Socomin kehittämisalueilla, lastensuojelussa, varhaiskasvatuksessa, vammaistyössä, vanhustyössä ja asiakastietojärjestelmien kehittämisen ja käyttöönotonkin yhteydessä. Aikuissosiaalityö ja työllistymisen tukeminen ovat olleet kehittämistyön kohteina useiden vuosien ajan.

Aikuissosiaalityön areenat –hankeeseen osallistuivat vuosina 2006-2008 Imatran, Kotkan, Kouvolan, Kuusankosken ja Lappeenrannan kaupungit. Hankkeessa vahvistettiin aikuissosiaalityön voimavaroja kehittämällä henkilöstön ammattitaitoa, osaamista ja työmenetelmiä sekä kehitettiin aikuissosiaalityön työprosesseja ja työnjaon tarkoituksenmukaista sosiaalitoimistojen sosiaalityöntekijöiden, sosionomien (AMK) sekä toimistotyöntekijöiden työssä.

Aikuissosiaalityön kehittämistä on tarkoitus jatkaa osana vuonna 2009 valmisteltavaa syrjäytymisen ehkäisyyn ja mielensterveys- ja päihdepalvelujen kehittämiseen kohdistuvaa KASTE -hanketta ja kehittämisverkostoa.

Lisätietoja aikuissosiaalityön kehittämisestä saa osoitteesta www.socom.fi → päättyneet hankkeet → aikuissosiaalityö

3.4 Mielensterveys- ja päihdetyö

Päihdepalvelujen kehittäminen sosiaalialan osaamiskeskuksissa (2007-2009)-hanke jatkui. Se koostuu Socomin toimialueella kolmesta osahankeesta: päihde- ja lastensuojelutyötä Etelä-Karjalassa vahvistavasta KAMPA -hankkeesta, Kouvolan päihdestrategia -hankkeesta ja Socomin omasta osahankeesta. Socomissa työskentelee päihdetyön kehittämisuunnittelija, jonka työpanos jakaantuu kaikkien kolmen hankkeen kesken.

KAMPA –hankkeen nimi muodostuu sanoista Kartoitus, Arviointi, Muutosmotivointi ja PAlveluohjaus päihde-ehtoisissa lastensuojeluilmoituksissa. Hankkeeseen osallistuvat Lappeenranta, Imatra, Joutseno, Lemi, Luumäki, Parikkala, Rautjärven, Ruokolahti, Savitaipale, Taipalsaari ja Ylämaa. Hankkeen tavoitteena on luoda suunnitelmallinen työote päihde-ehtoisten lastensuojeluilmoitusten käsittelyyn sekä kehittää lastensuojelu ja päihdetyön yhteisiä työmenetelmiä ja nopea varhaisen puuttumisen malli ennen lastensuojelun ja päihdehuollon asiakkuutta sekä arvioida työmenetelmän vaikuttavuutta.

Vuoden 2008 aikana keskityttiin alle 18 -vuotiaan päihteidenkäyttöä koskevan lastensuojeluilmoituksen jälkeisen päihdepuhuttelurungon kehittämiseen. Työryhmässä laadittiin nuoren elämäntilanteen selvittelylomake, joka on tarkoitettu paitsi lastensuojelun ja päihdekeskustelun työmenetelmäksi myös muiden nuorten kanssa työtätekevien ammattilaisten työkaluksi ja varhaisemman havaitsemisen apuvälineeksi. Lomaketta koekäytetään vuonna 2009. Lomake on saatavissa www.socom.fi → mielenterveys- ja päihdetyö → KAMPA -hanke → tietopankki

Lisäksi laadittiin esite alle 18 -vuotiaan päihteidenkäyttöä koskevaa lastensuojeluilmoitusta seuraavasta päihdekeskustelusta nuorille ja heidän vanhemmilleen sekä lastensuojeluilmoitusten yhdenmukaisen tilastoinnin ja dokumentoinnin mahdollistava tilastointilomake.

Kouvolan päihdestrategiahankkeessa olivat vuonna 2008 mukana Anjalankoski, Elimäki, Jaala, Kouvola, Kuusankoski ja Valkeala sekä kunnissa toimivat A-klinikat.

Hankesuunnitelman mukaisena tavoitteena on laatia Kouvolan seudun seudullinen päihdestrategia, jossa otetaan huomioon Päihdepalvelujen laatusuosituksissa ja muissa valtakunnallisissa ohjelmissa ja suosituksissa asetettuja tavoitteita.

Päihdestrategiatyötä tehtiin kuntaliitosvalmistelun päihdepalvelujen alatyöryhmässä, jossa oli edustus kuntien sosiaalityöstä, alueen A-klinikoilta, alueen terveyskeskuksista ja sairaanhoitopiiristä. Lisäksi perustettiin 3 pienryhmää (lasten- ja nuorten palvelujen työryhmä, aikuisten palvelujen työryhmä ja vanhusten palvelujen työryhmä), jotka valmistelivat päihdestrategiaa, valitsivat painopisteet ja kartoittavat koulutustarpeita. Hanke jatkuu vuonna 2009 uudessa Kouvolan kaupungissa.

Socomin osahankkeessa tuotetaan tietoa Etelä-Karjalan ja Kymenlaakson maakuntien päihdepalvelujen tilasta ja kehittämistarpeista, lisätään maakunnallista ja seudullista yhteistyötä päihdepalvelujen kehittämisessä ja hyvien käytäntöjen levittämisessä, luodaan vaikuttavuuden arviointimallin hankkeen aikana kehitettyyn asiakastyöhön sekä levitetään kuntien hankkeiden tuloksia.

3.5 Vammaistyö

Vuosi 2008 oli vammaistyön kehittämissyksikön ensimmäinen kokonainen toimintavuosi, jonka aikana toiminta lähti hyvään käyntiin. Vammaistyön verkosto laajentui lähes 450 alueella toimivaan henkilöön tai tahoon. Kehittämissyksikkö osallistui myös valtakunnalliseen yhteistyöhön. Sen avulla nostettiin Kaakkois-Suomen kehittämistarpeita valtakunnallisiin suunnitelmiin ja tiedotettiin valtakunnallisista kehittämissuunnista alueella. Kehittämissyksikkö osallistui Stakesin koordinoimaan yhteistyöhön palvelusuunnitelmalomakkeen laatimisessa sekä valtakunnallisten vammaistyön ja henkilökohtaisen avun verkostojen toimintaan.

Kehittämissyksikkö teki yhteistyötä valtakunnallisten vammaisjärjestöjen kanssa **henkilökohtaisen avun keskuksen** perustamiseksi alueelle. Keskeinen yhteistyökumppani oli henkilökohtaisten avustajien työnantajaliiton, Heta-liiton, Sentteri-hanke. Se loi henkilökohtaisen avun keskuksen toimintamallin vuoden 2008 aikana. Alueella työtä jatkaa kuntien, järjestöjen ja kehittämissyksikön edustajista sekä henkilökohtaisten avustajien työnantajista koostuva työryhmä. Ammattikorkeakoulujen opiskelijat toteuttivat kyselyn henkilökohtaisten avustajien työnantajille ja alueen kristillisten kansanopistojen kanssa valmisteltiin henkilökohtaisten avustajien koulutuksen aloittamiseksi alueella.

Oppilaitosyhteistyönä suunniteltiin täydennyskoulutusten sisältöjä ja osallistuttiin opin- näyteprosesseihin. Kehittämissyksikön toimintaan osallistui harjoittelijoina ja työssäoppijoi- na vuoden aikana yli 20 opiskelijaa Kymenlaakson ja Etelä-Karjalan ammattikorkeakou- luista. Vammaistyöhön liittyviä oppinäytetöitä käynnistyi palvelusuunnitelmaprosessista sekä vammaisten lasten ja nuorten tilapäishoidosta. Kehittämissyksikkö kokosi alueelta vammaistyön tutkimustarpeita ja välitti niitä Kuopion yliopiston hyvinvoinnin tutkimuskes- kukselle.

Vammaistyön kehittämissyksikkö koordinoi **puhevammaisten tulkin erikoisammattitut- kinnon** suunnitteluverkoston työtä. Tehty yhteistyö tuotti tulosta: Etelä-Karjalan aikuisopisto käynnistää puhevammaisten tulkin erikoisammattitutkinnon maaliskuussa 2009.

Vuoden aikana toteutettiin **kartoitus vammaisten lasten- ja nuorten lyhytaikaishoidon nykytilanteesta ja kehittämistarpeista** kuntien näkökulmasta. Vastausten pohjalta suunniteltiin oppinäytetyönä toteutettava kysely vammaisten lasten perheille.

Kehittämissyksikkö kokosi Etelä-Karjalan ja Kymenlaakson **vammaisyhdistyksiä yhteis- työkokouksiin** kaksi kertaa vuoden aikana. Tapaamisten kautta saatiin kehittämistyöhön asiakasnäkökulmaa ja tuettiin vammaisyhdistysten keskinäistä yhteistyötä. Kouvolan seu- dun vammaisyhdistykset yhdistivät voimansa ja saivat rahoituksen erityislasten liikunta- kerholle. Kehittämissyksikkö vastasi hankkeen suunnittelun koordinoinnista.

Syyskuussa järjestettiin **vammaistyön alueellinen kehittämispäivä ”Propellipäivä”**, jo- ka kokosi yhteensä yli 150 vammaistyön toimijaa kaikista sidosryhmistä: kunnista, vammaisjärjestöistä ja -neuvostoista, oppilaitoksista, erityishuolto- ja sairaanhoitopiireistä sekä yksityisistä palveluntuottajista. Päivässä käsiteltiin kunta- ja palvelurakennemuutosta vammaistyön näkökulmasta, asumispalvelukartoituksen tuloksia, REMO -hanketta, henki- lökohtaisen avun keskuksen valmistelutyötä ja lainsäädäntömuutosta.

Yhteistyössä ASPA -säätiön kanssa tehtiin **selvitys neurologisesti sairaiden ja vammaisten asumiseen liittyvistä tarpeista**. Toimenpidesuosituksia lähetettiin alueen kuntiin ja esitettiin niiden käsittelemistä sosiaali- ja terveyslautakunnassa.

Invalidiliitto palkitsi vammaistyön kehittämissyksikön **Kiinni elämässä –tunnustus-palkinnolla**. Palkinto saatiin kiitokseksi työstä vammaisten ihmisten yhdenvertaisuuden lisäämiseksi Kaakkois-Suomen alueella. Palkitsemiskriteereissä todettiin: ”Kaakkois-Suomen vammaistyön kehittämissyksikön tärkein tehtävä on vammaisten henkilöiden elämänlaadun parantaminen. Yksikkö tekee yhteistyötä kuntien sosiaalityöntekijöiden kanssa tavoitteena saada kaikissa alueen kunnissa yhtäläiset toimintatavat vammaisten henkilöiden asioiden hoitamiseksi. Lisäksi yksikkö hyödyntää vammaisten henkilöiden asiantuntemusta ja teettää oppilaitoksilla tutkimuksia vammaisten ihmisten elämästä.”

3.6 Vanhustyö

Kaakkois-Suomen vanhustyön kehittämissyksikön jatkohankkeessa (2007 – 2008) olivat mukana kaikki 24 Kaakkois-Suomen kuntaa. Kuntien lisäksi yhteistyötä on tehty monien alueella toimivien järjestöjen ja yhdistysten sekä yksityisten palveluntuottajien ja alan koulutusorganisaatioiden kanssa.

Kehittämissyksikön jatkohankkeen tarkoituksena oli vanhustyön kehittämisrakenteen vakiinnuttaminen, vanhuspalveluiden perustyön vahvistaminen sekä työmenetelmien kehittäminen. Hankkeessa vahvistettiin vanhustyön henkilöstön osaamista, tehtiin tunnetuksi vanhustyön hyvinvointiteknologian sovelluksia ja lisättiin sosiokulttuuristen työmenetelmien ja liikunta- ja kuntoutustoiminnan käyttöä.

Jatkohankkeen aikana lisättiin hanketietoisuutta muun muassa julkaisemalla Kaakkois-Suomen vanhuspalveluhankkeet –rekisteri. Laajalla koulustarjonnalla edistettiin toimintatapojen kehittymistä. Alan koulutuksista tiedotettiin systemaattisesti vanhustyön koulutuskalenterissa. Vanhustyön ammattilaisten yhteydenpitoa ja verkostoitumista tiivistettiin ottamalla käyttöön moodle -verkkoalusta tutkimustiedon jakamiseen ja työryhmien tiedonkulun hallintaan. Alueella tuettiin ja tehtiin näkyväksi työyhteisöjen omaa kehittämistyötä laatimalla raportti Henkilöstö laatulisän takeena. Hankkeen tulokset ovat hyödynnettävissä koko Kaakkois-Suomen alueella sekä valtakunnallisesti. Loppuraportti on saatavilla osoitteesta www.socom.fi → päättyneet hankkeet → Kaakkois-Suomen vanhustyön kehittämissyksikön jatkohanke.

Vanhustyön kehittäminen jatkuu vanhus- ja vammaistyön kehittämisverkostona ja työssä panostetaan edelleen vanhustyön henkilöstön ammatillisen osaamisen lisäämiseen sekä kehittämistyöhön osana omaa perustehtävää.

InnoELLI Senior - ohjelma oli Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) tukema innovatiivisten toimien ohjelma Etelä-Suomen maakuntien liittouman alueella. Ohjelmassa kehitettiin julkisten, yksityisten ja kolmannen sektorin toimijoiden yhteistyössä innovatiivisia toimintamalleja ikääntyneiden hyvinvointipalveluiden tuottamiseksi laadultaan ja kustannuksiltaan tehokkaasti. Socomin rooli alueensa kehittäjänä korostui kolmessa InnoELLI Senior-ohjelman osahankkeessa: KUTSU- kohtaamisia taiteen äärellä, TAAS - Socom ja SeniorHaavi-hankkeissa. Ne päättyivät vuoden 2008 aikana.

KUTSU - Kohtaamisia taiteen äärellä -osahanke kuului Monikulttuurista hyvinvointia vanhustyöhön -hankkeeseen. KUTSU -hankkeessa kehitettiin taidetta välineenään käyttäviä toimintamalleja ikääntyneiden maahanmuuttajien osallistumisen lisäämiseen ja syrjäytymisen ehkäisyyn Haminassa, Kotkassa ja Lappeenrannassa. Hankkeessa tuettiin ikääntyneiden maahanmuuttajien kulttuurisen identiteetin säilymistä, monikulttuurista vuorovaikutusta, verkostoitumista ja yhteistyötä vanhustyössä sekä luotiin integroivia toimintamalleja. Hanke tuotti uudenlaisia yhteistyömahdollisuuksia eri toimijoiden välille sekä tarjosi tietoa sosiokulttuurisista työmenetelmistä sosiaali- ja terveysalan toimijoille. Näitä kokemuksia ja ideoita voidaan jatkojalostaa ja hyödyntää tulevaisuudessa. Loppuraportti on saatavilla osoitteesta www.socom.fi → Päättyneet hankkeet → Kutsu – Kohtaamisia taiteen äärellä.

TAAS-Socom -osahanke kuului Teknologia-avusteisia asumissovelluksia senioreille – hankekokonaisuuteen. Osahankkeessa tutkittiin ikääntyneiden itsenäistä ja esteetöntä asumista tukevaa teknologiaa ja etsittiin ratkaisuja, joilla parhaiten tuetaan ikääntyneiden kotona asumista Kuusankoskella, Kotkassa ja Lappeenrannassa. Hankkeen kohderyhmänä olivat ikääntyneiden lisäksi heidän omaisensa sekä hoitoalan ammattilaiset. Hankkeessa tavoitettiin myös sosiaali- ja terveysalan opiskelijoita. Pilottikohteista saatujen kokemusten perusteella luotiin asiakaslähtöisiä palvelumalleja, joiden lähtökohtana oli palvelujen ja tuotteiden tarjoajien sekä hoitoalan työntekijöiden yhteistyö. Loppuraportti on saatavilla osoitteesta www.socom.fi → päättyneet hankkeet → Teknologia-avusteisia asumissovelluksia senioreille.

SeniorHaavi –hankkeessa koottiin Etelä-Suomen alueen kattava ikäihmisille ja heidän omaisilleen suunnattu palveluportaali yhteistyössä kuntien, yrittäjien ja kolmannen sektorin kanssa sekä jatkokehitettiin ja markkinoitiin Palvelupolku -portaalipalvelua, alueellisia seniori-infosivuja sekä niihin kiinteästi liittyvää Hyvinvointiasema palvelumallia.

SeniorHaavi –hankkeessa rakennettiin palveluneuvonnan seudullista toimintamallia vanhustenhuoltoon kehittämällä Lappeenrannan ja Imatran IsoApu -palveluneuvontapisteistä seudullisesti toimivaa verkostoa, johon liittyvät kiinteästi hyvinvointialan yrittäjät ja kolmannen sektorin toimijat. Etelä-Karjalassa tehtiin Palvelupolku - portaali ja sen osana seniori-info sivut yhdessä Tietomaakunta eKarjalan kanssa. Portaalikonseptin luomiseen liittyi laaja eri toimijatahojen kuuleminen esiselvitys-, asiantuntija- ja testiryhmätoimintana. Verkko-palvelujen rakentamisessa korostui asiakasnäkökulma. Seniori-info –sivua voidaan monistaa kunnissa palveluohjauksen ja neuvonnan työkaluksi.

SeniorHaavi viesti valtakunnallisesti pilotoiduista teknologiaratkaisuista, palvelumalleista ja toimintatavoista messuilla ja seminaareissa. Hankkeen toisessa vaiheessa viestintä kohdistui suoraan verkkopalvelujen käyttäjille: kuntien ammattilaisille ja ikääntyneille kuntalaisille. Loppuraportti on saatavilla osoitteesta www.socom.fi → Päättyneet hankkeet → SeniorHaavi

3.7 Hyvinvointiteknologia

Hyvinvointiteknologian kehittämistyössä oli edelleen kaksi painopistettä: sosiaalihuollon tietoteknologian ja asiakastietojärjestelmien hyötykäyttö sekä ikääntyvien itsenäistä suoriutumista edistävän teknologian käytön edistäminen.

Kaaso-hankkeen toisen vaiheen (2007-2009) tavoitteena on lisätä seudullista yhteneväisyyttä kehittämällä yhdessä tietojärjestelmiä, työkäytäntöjä sekä dokumentointia. Pitkän aikavälin tavoitteena on saada vertailukelpoista tietoa sosiaalipalveluista ja hyvinvoinnin tilasta alueella. Kaaso II -hankkeen väliraportti on saatavilla osoitteesta www.socom.fi → Hyvinvointiteknologia → KAASO –hanke → Raportit.

Hankkeessa mallinnettiin aikuisten sosiaalipalvelujen työprosesseja sekä kehitettiin ja yhtenäistettiin dokumentointia yhteistyössä valtakunnallisen Sosiaalialan tietoteknologia -hankkeen kanssa toimimalla aikuissosiaalityön valtakunnallisena dokumentaatiomääritysten pilottina. Pilotointiraportti on saatavilla osoitteesta www.socom.fi → Hyvinvointiteknologia → KAASO –hanke → Raportit.

Keskeisenä kehittämisen kohteena oli myös sosiaalihuollon ja varhaiskasvatuksen henkilöstön tietoteknisen osaamisen ja informaatioteknologian hyötykäytön lisääminen. Vuoden aikana koulutettiin varhaiskasvattajia sekä kehitettiin Moodle -oppimisympäristöä itseopiskelumateriaalein. Varhaiskasvatuksen atk-koulutuspalauteraportti 2008 on saatavilla osoitteesta www.socom.fi → Hyvinvointiteknologia → KAASO –hanke → Koulutukset

Informaatioteknologian hyötykäytön ja osaamisen lisäämistä käsiteltiin myös varhaiskasvatuksen seudullisessa tieto- ja viestintätekniikkastrategiassa, joka valmistui vuoden 2008 lopussa. Varhaiskasvatuksen seudullinen tieto- ja viestintätekniikkastrategia 2008-2015 on saatavilla osoitteesta www.socom.fi → Hyvinvointiteknologia → KAASO –hanke → Raportit

Tietotekniset perusvalmiudet ja niiden päivittäminen kuuluvat tämän päivän työelämän perusvalmiuksiin. Kaason ensimmäisessä vaiheessa tutkittiin sosiaali- ja varhaiskasvatuksen henkilöstön tietoteknistä osaamista kartoituksen avulla, johon vastasi lähes 900 alan ammattilaista. Kartoituksen tuloksia käytettiin apuna koulutussuunnitelmien laadinnassa. Vuosina 2006 ja 2008 koulutettiin lähes 650 alan ammattilaista. Vuonna 2008 tutkittiin uudelleen varhaiskasvatuksen henkilöstön tietoteknistä osaamista ja laaditaan vertaileva raportti, jossa kuvataan henkilöstön tietoteknisen osaamisen kehittymistä vuosina 2005-2008 (ennen koulutuksia ja koulutusten jälkeen). Vastaava tutkimus tehdään vuonna 2009 sosiaalitoimen henkilöstölle.

Socomin hyvinvointiteknologian ja vanhustyön asiantuntijat osallistuivat InnoELLI Senior –ohjelmaan liittyvien hankkeiden toteutukseen. Ohjelman osahankkeissa tehostettiin hyvinvointiteknologian käyttöä arjen työssä. Hyvinvointiteknologian kehittämissyhteistyössä toimivat alueen kunnat, ammattikorkeakoulut, Lappeenrannan teknillinen yliopisto sekä Teknillisen korkeakoulun Sotera-institutti. Lisätietoja saa osoitteesta www.innoellisenior.fi. Hankekokonaisuutta esitellään tarkemmin luvussa 3.6.

3.8 Hyvinvointialan yrittäjyys

Hyvinvointiyrittäjyyden kehittäminen Socomissa jatkui vuonna 2008 Etelä-Karjalassa, jossa aluekeskusohjelmakunnat mahdollistivat hyvinvointialan tutkimus- ja verkostojohtajan toiminnan käynnistymisen alueella.

Verkostojohtaja osallistui kansallisen AKO hyvinvointiverkoston toimintaan ja esitteli Etelä-Karjalan hyvinvointialan yrittäjyyttä, kumppanuutta ja toimijoiden verkottumista valtakunnallisessa Hyvinvointifoorumissa. Yksi AKO -hyvinvointiverkoston ydintoiminto on laajojen hankekonsortioiden rakentaminen Etelä-Suomen alueella. Verkostojohtaja valmisteli yhteistyössä Lahden seudun, Etelä-Karjalan, Hämeenlinnan seudun, Turun ja Itä-Uudenmaan kanssa laajaa hyvinvointiyrittäjyyden kokonaisuutta LEHTI –hankekonsortiota. HAKE-, Hyvinvointialan yrittäjyyden aktivointi ja kehittäminen Etelä-Karjalassa sai rahoituksen loppuvuonna 2008.

Verkostojohtaja suunnitteli yhteistyössä Etelä-Karjalan avoimen ammattikorkeakoulun kanssa yrittäjien liiketoimintaosaamisen koulutuksen sisällön sekä Etelä-Karjalan kesäyliopiston kanssa koulutuksen saattohoitoa tekeville tai siihen suuntautuille yrittäjille. Opiskelijoiden kiinnostusta hyvinvointialan yrittäjyyteen ja sen tutkimukseen heräteltiin Lappeenrannan teknillisen yliopiston kauppatieteiden opiskelijoiden ja sosiaali- ja terveystieteiden opiskelijoiden opetuksessa, johon verkostojohtaja osallistui.

Yrittäjyys Hankkeen seminaariin Hyvinvointialan yrittäjyys Etelä-Karjalassa – kohti sosiaali- ja terveystieteitä osallistui syyskuussa lähes 90 henkeä, joista pääosa oli alueen hyvinvointialan yrittäjiä

Hyvinvointiyrittäjien myyjäorganisaation, myyjäpoolin, perustaminen Etelä-Karjalaan on yksi yrittäjyys Hankkeen tavoitteista. Sen valmistelu aloitettiin vuonna 2008.

4 SOSIAALIASIAMIESTOIMINTA

Vuonna 2008 sosiaaliasiamiehellä oli yhteensä 401 asiakastapausta. Asiamiehen työ painottui välittömään asiakastyöhön, johon kuuluu neuvontaa, tiedotusta, selvittelyä ja asiakkaiden opastusta oikeusturvakeinojen käyttämisessä. Sosiaaliasiamies antaa vuosittain kunnanhallituksille ja lautakunnille selvityksen, jossa kuvataan toimintavuoden aikana asiakkaiden yhteydenotoissa esiin tuomia ongelmia eri tehtäväalueilla sekä sosiaalihuollon asiakkaiden oikeuksien kehitystä kunnassa. Sosiaaliasiamiehen raportit vuodesta 2005 alkaen ovat luettavissa osoitteessa www.socom.fi → sosiaaliasiamies.

Sosiaaliasiamies esitteli työtään ja sosiaalihuollon asiakkaan oikeuksia mm. järjestöjen ja yhdistysten tilaisuuksissa. Asiamies osallistui valtakunnallisen sosiaaliasiamiesyhdistyksen toimintaan ja verkostoitui yhdistyksen jäsenten ja muiden Kaakkois-Suomen sosiaaliasiamiesten kanssa.

5 TUTKIMUS

Lappeenranta-Imatra kaupunkiseudun aluekeskusohjelman rahoittama hyvinvointialan tutkimus- ja verkostojohtajan tehtävät painoutuivat hyvinvointiyrittäjyyden edistämiseen ja tutkimus-, koulutus- ja kehittämissyhteistyöhön Etelä-Karjalan ammattikorkeakoulun, Kuopion yliopiston ja Lappeenrannan teknillisen yliopiston kanssa.

Kehittämissyksiköt loivat omia yliopistoyhteyksiään, saattoivat yhteen tutkimuksen tekijöitä ja alueella havaittuja tutkimustarpeita sekä välittivät oman alansa tutkimustietoa työelämän edustajille. Erityisen tiivistä työelämälähtöiseen tutkimukseen painottuva yhteistyö oli alueen ammattikorkeakoulujen kanssa.

Socomin oman tutkimustoiminnan painopiste on pitkään ollut arviointitutkimuksessa. Sitä edustivat vuonna 2008 hankearvioinnit, jotka ovat luettavissa osoitteessa www.socom.fi → julkaisut. Socomin henkilöstön meneillään olevat lisensiaatti- ja tohtoritutkimusten tutkimusaiheet liittyvät lasten kriisiauttamiseen ja sosiaalityöhön.

6 KASTE-OHJELMA

KASTE-ohjelma on sosiaali- ja terveysministeriön lakisääteinen strateginen ohjausväline sosiaali- ja terveyspolitiikan johtamiseen. Siinä määritellään vuosien 2008 – 2011 sosiaali- ja terveyspoliittiset tavoitteet, kehittämistoiminnan ja valvonnan painopisteet sekä niiden toteuttamista tukevat uudistus- ja lainsäädäntöhankkeet ja suositukset.

Socom osallistuu KASTE:een toimeenpanoon monin tavoin. Ohjelmakausi käynnistyi tammikuussa 2008 Socomin koolle kutsumalla Kaakkois-Suomen kuntien, sairaanhoitopiirien, erityishuoltopiirien, ammattikorkeakoulujen, maakuntaliittojen ja lääninhallituksen kokouksella, jossa päätettiin alueellisen KASTE -työryhmän perustamisesta. Sen tehtävänä oli valmistella alueellista kehittämistoiminnan suunnitelmaa Kaakkois-Suomen osalta ja välittää alueen tarpeita ja tahtoa Etelä-Suomen alueelliselle johtoryhmälle.

Sosiaali- ja terveysministeriön alainen sosiaalialan osaamiskeskusneuvottelukunta lähetti keväällä kuntiin muistion, jossa se suositteli osaamiskeskuksiin kumuloituneen kehittämisosaamisen käyttämistä hyväksi KASTE -prosessissa ja PARAS -uudistuksessa. Neuvottelukunnan mukaan osaamiskeskuksilla on kehittämiskokemusta, verkostoja ja osaamista monilla alueilla. Näitä ovat sosiaali- ja terveysalan yhteistyö ja yhteisiin päämääriin pyrkiminen, pysyvä alueellinen kehittämis- ja tutkimusrakenne, valtakunnallisten hankkeiden alueellinen toimeenpano ja KASTE -ohjelman liittyminen muuhun yhteiskunnalliseen päätöksentekoon. Näitä tehtäviä Socom hoiti vuonna 2008 ja jatkaa edelleen koko KASTE-ohjelmakauden.

Vuonna 2008 valmisteltiin kaksi isoa hankekokonaisuutta Kaakon SOTE-INTO ja Kaakkois-Suomen Lapsen ääni -hankkeet. Molemmat saivat rahoituksen, yhteensä noin 7,5 milj. euroa ulkopuolista rahoitusta palvelujen ja palvelurakenteen kehittämiseen.

7 KOULUTUS

Osaamiskeskusten perustehtävänä on huolehtia sosiaalialan perus-, jatko- ja täydennyskoulutuksen ja käytännön työn monipuolisesta yhteydestä. Tätä tehtävää varten Socomin henkilöstö sekä Etelä-Karjalan ja Kymenlaakson ammattikorkeakoulujen sosiaalialan koulutuksesta vastaava henkilöstö pitävät säännöllisiä työkokouksia. Vuonna 2008 työkokouksia järjestettiin kaksi kertaa. Oppilaitosyhteistyötä tehtiin myös Lappeenrannan teknillisen yliopiston, Kuopion yliopiston, Helsingin yliopiston, Teknillisen korkeakoulun ja niiden täydennyskoulutuskeskusten, toisen asteen oppilaitosten sekä muiden koulutuksen järjestäjien (mm. kansanopistot, kesäyliopisto) kanssa. Yhteistyömuotoina ovat mm. hankeyhteistyö, täydennyskoulutuksen tarpeiden välittäminen koulutusorganisaatioille, yhteistyö täydennyskoulutuksen suunnittelussa, koulutuksesta tiedottaminen, opinnäytetyöt, harjoittelujaksot sekä käytännönläheisten opintojaksojen suorittaminen kehittämishankkeissa.

Socom järjesti perustehtäviinsä ja eri hankkeisiin liittyvää, hankkeiden tavoitteita tukevaa prosessinomaista henkilöstökoulutusta sekä oli yhteistyökumppanina järjestämässä koulutustilaisuuksia eri viranomaisten ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Seminaareihin, koulutuspäiviin ja työkokouksiin osallistui vuoden 2008 aikana useita satoja sosiaalialan ammattilaista. Osallistujamäärältään suurimpia tilaisuuksia olivat Kaakkois-Suomen vanhustyön kehittämissyksikön jatkohankkeen järjestämät Vanhustyön ajankohtaispäivät Etelä-Karjalassa 5.3. ja Kymenlaaksossa 4.3., joiden osallistujamäärä oli yhteensä 230 henkilöä sekä Lastensuojelun kehittämissyksikön järjestämät lastensuojelulain soveltavat koulutukset 17.9. Lappeenrannassa ja 18.9. Kotkassa, joissa osallistujia oli yhteensä 180.

8 VERKOSTOYHTEISTYÖ

Maakunnallisella ja seututasolla tärkeimmät yhteistyökumppanit ovat alueen kunnat, yliopistot, ammattikorkeakoulut ja muut koulutusorganisaatiot, alan järjestöt, maakuntaliitot ja elinkeinoyhtiöt. Tärkeimpiä yhteistyön ja verkostoitumisen foorumeita olivat olleet sosiaalijohdon työkokoukset sekä Etelä-Karjalan ja Kymenlaakson ammattikorkeakoulujen sosiaalialan koulutusyksiköiden kanssa järjestetyt säännölliset työkokoukset. Verkostoyhteistyö kolmannen sektorin kanssa vahvistui ja vakiintui vuonna 2008 kehittämissyksiköiden ansiosta.

Valtakunnan tasolla sosiaalialan osaamiskeskukset toimivat yhteistyössä Sosiaali- ja terveysministeriön, Suomen Kuntaliiton, Stakesin ja lääninhallitusten kanssa. Osaamiskeskusten keskinäinen yhteistyö ja kokemusten vaihto on tiivistä. Osaamiskeskusten yhteiset varhaiskasvatuksen, lastensuojelun, päihdetyön, vammaistyön ja vanhustyön verkostot tukevat alueellista kehittämistyötä. Socomin asiantuntijat osallistuivat näiden toimintaan.

Socomin yhteistyökumppaneiksi on yhä laajemmin tullut myös muita maakuntia. Ylimääkunnallista, usean maakunnan yhteistyötä jatkettiin EU-hankkeissa koko Etelä-Suomen liittouman, Ellin alueella. KASTE -hankkeen toimeenpano alkoi vuonna 2008. Siinä tiivistä yhteistyötä tehdään HUS -alueella pääkaupunkiseudun, Uudenmaan, Itä-Uudenmaan, Kymenlaakson ja Etelä-Karjalan kesken.

9 HYVINVOINTIPOLIITTINEN VAIKUTTAMINEN

Socom tekee hyvinvointipoliittista vaikuttamistyötä alueen kunnissa, maakuntien liitoissa, aluekeskusohjelmissa, elinkeinoyhtiöissä ja muissa alueellisissa organisaatioissa osallistumalla oman alansa asiantuntijana mm. ohjelmatyöhön ja muuhun työryhmätyöskentelyyn sekä hankkeiden valmisteluun. Osaamiskeskuksen roolina on tuoda sosiaalisen hyvinvoinnin näkökulmaa kunnalliseen ja maakunnalliseen päätöksentekoon sekä keskusteluun. Socomin merkitys yhteistyökumppanina ja hyvinvointipoliittisena vaikuttajana vahvistui.

Vuoden 2008 aikana vaikuttamistoiminta kohdistui sosiaalihuollon ja sosiaalipalvelujen asemaan kunta- ja palvelurakennemuutoksen toimeenpanossa, terveydenhuoltolakiesityksessä Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen toiminnassa, sosiaalialan koulutuksen turvaamiseen ja hyvinvointiyrittäjyyden vahvistamiseen.

Hyvinvointipoliittista vaikuttamistyötä tehtiin myös yhteistyössä Sosiaaliturvan keskusliiton ja Kymen - Karjalan sosiaali- ja terveysturva ry:n kanssa järjestämällä Sosiaali- ja terveyspolitiikan kehittämispäivä.

10 JULKAISU- JA TIEDOTUSTOIMINTA

Vuoden 2008 aikana julkaistiin Socomin julkaisusarjoissa seuraavat teokset:

AIKUISSOSIAALITYÖ KUNNAN PALVELUJÄRJESTELMÄSSÄ Tutkimus aikuissosiaalityön yleisestä luonteesta, tiedosta ja toiminnasta, Raija Väisänen & Juha Hämäläinen (toim.)

”EI MERTA EDEMMÄS KALAAAN” Kaakkois-Suomessa toteutettua varhaiskasvatuksen kehittämistyötä, Johanna Auranen ja Tiina Kirvesniemi (toim.)

Etelä-Karjalan lastensuojelun jälkihuollon kehittämishanke 2006-2008 loppuraportti, Sanna Romppanen

Kaakkois-Suomen varhaiskasvatuksen kehittämissyksikkö Ruorissa toteutettua kehittämistyötä, Johanna Auranen & Tiina Kirvesniemi (toim.)

Varhaiskasvatuksen seudullinen tieto- ja viestintätekniikkastrategia 2008-2015, Tuula Kontio

Osoitteessa www.socom.fi → julkaisut voi tutustua Socomin sähköisiin pdf -muotoisiin julkaisuihin, sivun kautta on myös mahdollisuus tilata painettuja julkaisuja.

Socomin toiminnasta tiedotettiin www-sivuilla, erilaisissa tilaisuuksissa, työkokouksissa ja tiedotteen avulla. Lehdistötiedotteita lähetettiin yleisötilaisuuksista ja kehittämistyöstä julkaistiin uutisia maakuntien sanomalehdissä ja alan ammattilehdissä.

Yleinen ja hankekohtainen tiedottaminen tapahtui pääasiassa sähköisesti. Socomin verkkoympäristön hyötykäyttöä lisättiin vuoden 2008 ja se laajeni kaikkien kehittämissyksiköiden toiminnan osaksi.

11 HALLINTO

Yhtiön hallituksen jäsenet vuonna 2008

Varsinainen jäsen	Varajäsen
<i>Aalto, Seija</i> , toimialapäällikkö Kymenlaakson ammattikorkeakoulu Oy	<i>Junger, Auli</i> , osaamisalapäällikkö Kymenlaakson ammattikorkeakoulu Oy
<i>Hakula, Ilpo</i> , vakuutuspiirin johtaja Lappeenranta	<i>Kosonen, Marja</i> , sosiaalipalvelujen johtaja Lappeenranta
<i>Ikäheimonen, Anne</i> , sosiaalisihiteeri Ylämaa	<i>Partamies, Hannele</i> , perusturvajohtaja Lemi
<i>Korpelainen, Niina</i> , perusturvajohtaja Kuusankoski	<i>Kohopää, Eila</i> , sosiaali- ja terveysjohtaja Valkeala
<i>Laari, Sakari</i> , perusturvan toimialajohtaja Kouvola	<i>Sihvonen, Kristiina</i> , sosiaali- ja terveysjohtaja Anjalankoski
<i>Liakka, Anna</i> , sosiaalityön johtaja Kotka	<i>Weckman, Marja</i> , vammaistyön johtaja Kotka
<i>Mattila, Päivi</i> , perhepalvelupäällikkö Hamina	<i>Seuri, Marjo</i> , sosiaali- ja terveysjohtaja Miehikkälä ja Virolahti
<i>Paukkala, Kaarina</i> , sosiaali- ja terveysjohtaja Ruokolahti	<i>Porthén, Taina</i> , sosiaali- ja terveysjohtaja Luumäki
<i>Tanninen, Heikki</i> , kaup.hall. vpj Imatra	<i>Kirmanen, Tiina</i> , sosiaalipalvelujohtaja Imatra

Hallituksen asiantuntijajäsenenä toimivat koulutusjohtaja Päivi Vehmasvaara ja hänen henkilökohtaisena varajäsenenään koulutuspäällikkö Helena Wright Etelä-Karjalan ammattikorkeakoulusta. Lisäksi hallitustyöskentelyyn osallistui sosiaalialan osaamiskeskusneuvottelukunnassa Kaakkois-Suomea edustava yliopettaja Tuija Nummela Etelä-Karjalan ammattikorkeakoulusta. Hallitus kokoontui vuoden aikana kahdeksan kertaa. Yhtiökokous pidettiin kesäkuussa Kouvolassa ja siihen osallistui 13 osakkeenomistajaa.

12 HENKILÖSTÖ

Socomissa työskenteli vuoden 2008 aikana yhteensä 23 eri henkilöä, joista neljä toistaiseksi voimassa olevissa ja 18 määräaikaisissa työsuhteissa

Auranen Johanna, KT, kehittämisspäälikkö, Kaakkois-Suomen varhaiskasvatuksen kehittämissyksikkö Ruori

Auvinen, Pia, YTM, kehittämissuunnittelija Kaakkois-Suomen vanhustyön kehittämissyksikkö

Bilaletdin Sirkku, sosionomi, sosiaaliamies

Hiltunen-Toura Maarit, TtM, projekti-koordinaattori, ma. kehitysjohtaja 17.3. - 31.12.2008

Kainulainen, Asta, muotoilija (AMK), projektiassistentti 30.6.2008 saakka TAAS-Socom -hanke

Kiljunen Tuija, yo-merkonomi, taloussih-teeri

Kirvesniemi Tiina, KM, kehittämissuunnittelija, Paapu- hanke ja Kaakkois-Suomen varhaiskasvatuksen kehittämissyksikkö Ruori

Kontio Tuula, DI, kehittämissuunnittelija, Kaaso- II -hanke

Kortelainen, Kai, insinööri (AMK), kehittämissuunnittelija

Koskimäki, Erja, sosionomi (AMK), projektityöntekijä SeniorHaavi II -hanke 1.4.- 30.9.2008

Kotro, Helena, YTM, kehittämissuunnittelija, Aikuissosiaalityön areenat –hanke 30.6.2008 saakka

Myllärinen Tarja, YTM, toimitusjohtaja vapautettu tehtävistään 17.3.–31.12.2008

Orkamaa, Anna-Maija, YTM, kehittämissuunnittelija Kaakkois-Suomen vammaistyön kehittämissyksikkö

Pakarinen, Taija, Tt.yo., fysioterapeutti, projektipäälikkö, TAAS-Socom -hanke 30.6.2008 saakka

Parkkunen, Niina, TtM, kehittämissuunnittelija Kaakkois-Suomen vammaistyön kehittämissyksikkö

Raitanen, Marko, YTL, kehittämissuunnittelija, Kaakkois-Suomen vanhustyön kehittämissyksikkö

Romppanen, Sanna, YTM, kehittämissuunnittelija, Etelä-Karjalan lastensuojelun jälkihuollon kehittämishanke 30.4.2008 saakka

Sipilä Anita, YTM, kehitysjohtaja, ma. tj. 17.3.–31.12.2008

Sirén, Tuula, sosionomi (AMK), kehittämissuunnittelija Kaaso II -hanke 26.9.2008 saakka

Taipale, Minna, kulttuurintuottaja (AMK), kehittämissuunnittelija 30.6.2008 saakka

Taipale Mona, FM, projektikoordinaattori, KUTSU – kohtaamisia taiteen äärellä -hanke 29.2.2008 saakka

Vikman, Eija, YTM, kehittämissuunnittelija, Kaakkois-Suomen lastensuojelun kehittämissyksikkö

Ylönen, Paula, sosiaalihuoltaja, kehittämissuunnittelija, Kaakkois-Suomen lastensuojelun kehittämissyksikkö

Useita eri ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen opiskelijoita suoritti eripituisia opiskeluun liittyviä harjoitteluja Socomissa. Opiskelijoita oli myös Etelä-Karjalan sekä Kymenlaakson ammattikorkeakouluista ja Etelä-Karjalan ammattiopistosta.

13 TALOUS

Yhtiön osakepääoma on 28 800 €. Sosiaali- ja terveysministeriön perusrahoitus sosiaalialan osaamiskeskuksille on toimialueen asukasluvun ja pinta-alan mukaan määräytyvä valtionavustus, jonka suuruus Socomille vuonna 2008 oli 155 838 €. Perusrahoituksen osuus Socomin kokonaisrahoituksesta vuonna 2008 oli 14 % ja muun rahoituksen 86 %. Muun kuin perusrahoituksen osuus on kasvanut koko ajan. Kouvolan kaupunki tuki edelleen Socomia Kouvolan toimipisteen vuokra-avustuksella, muuta kuntien toiminta-avustusta Socom ei perustoimintoihinsa saanut.

Taulukko 1. Socomin rahoitus vuosina 2002 – 2008

Vuosi	Perusrahoitus (%)	Muu rahoitus (%)	Yht.
2002	31	69	100
2003	29	71	100
2004	23	77	100
2005	20	80	100
2006	16	84	100
2007	14	86	100
2008	14	86	100

Muun rahoituksen osuuden kasvu kertoo toisaalta Socomin toiminnan laajenemisesta ja toisaalta siitä, että suuri osa perustehtävissä toimivan henkilöstön työajasta kuluu rahoitusjärjestelyihin ja on poissa varsinaisesta osaamiskeskustoiminnasta.

Vuoden 2008 tilinpäätös oli 11 898 € tappiollinen. Tappion syynä olivat joidenkin hankkeiden päättymiseen liittyneet ennakoimattomat menot. Osaamiskeskusten valtionavustusta ei ole korotettu koko osaamiskeskusten toiminta-aikana, avustuksen reaaliarvo on vuodesta 2002 pienentynyt ja asukasluvun pienentymisestä johtuen laskenut. Edellisenä vuonna kunnilta haettua asukaslukupohjaista toiminta-avustusta ei haettu vuodelle 2008. Valtionavustus vuonna 2009 tulee kuitenkin olemaan 20 000 € edellistä vuotta suurempi.

Taulukko 2. Tilikausien 2002 – 2008 tulos

Tilikausi	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002
Liiketoiminnan tuotot	1 167 468	1 184 293	905 518	774 521	683 830	560 635	511 021
Henkilöstökulut	850 532	833 961	671 992	552 037	441 898	443 902	285 088
Poistot ja arvonalentumiset	6 925	7 807	7 717	5 743	4 249	3 598	2 067
Liiketoiminnan muut kulut	220 153	294 671	239 281	198 730	240 877	138 462	106 968
Liikevoitto (-tappio)	- 12 296	- 1274	-11460	17 510	- 3 194	- 25 327	106 968
Rahoitustuotot ja -kulut	399	1695	1 940	657	- 12	- 31	-
Tilikauden voitto (tappio)	-11 898	421	- 11 452	18 167	- 3 206	- 25 358	106 968

Sosiaalialan kehittämistoiminnasta tehty arviointi osoitti (Kaakinen, 2007, 83) että ”osaamiskeskustoiminnan sosiaalialan osaamiskeskukset ovat niukoista resursseistaan huolimatta vakiinnuttaneet asemansa kuntien kannalta kehittämistyön keskeisenä alueellisena toimijana ja koordinoijana siinä määrin, että sosiaalihuollon kehittämistä on vaikea edes ajatella ilman osaamiskeskuksia. Ottaen huomioon niiden varsin vaatimattoman resursoinnin voidaan perustellusti sanoa, että niiden toiminnan pitkäkestoinen vaikuttavuus on huomattavan suuri verrattuna vaikkapa hanketoiminnan vaikuttavuuteen. Osaamiskeskusten perustaminen on ollut sosiaalialan kehityksen kannalta 2000-luvun tärkein uudistus ja investointi, jonka hyötysuhde on huomattavan korkea.”

Socom on tehnyt omistajiensa näkökulmasta niukoin resurssein ja omistajiensa etua ajaen hyvää työtä.

SOCOM
Kaakkois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus Oy
Laserkatu 6
53850 LAPPEENRANTA
www.socom.fi

SOCOM
Kaakkois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus Oy
Salpausselänkatu 40 A
45100 KOUVOLA
www.socom.fi

